

ធម្មតារជន នៃ កម្ពុជា

સુધી.

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ឯកទំនាក់ទំនង ប្រព័ន្ធផ្លូវការណ៍សាខាអាស៊ាន ជាតិ នៃកម្ពុជា
ត្រួតពិនិត្យការងារជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង និងការរំលែករំលែក នៃកម្ពុជា
ហើយ ស្ថាបន្ទាន់ និងការងារ នៃកម្ពុជា និងការរំលែករំលែក នៃកម្ពុជា
ខ្លួន ស្រីមការ ចិត្តចិត្ត ខ្លួន ស្រីមការ ចិត្តចិត្ត

ଶ୍ରୀମତୀ କୁମାରୀ

សមគារព ៦

- ឯកឧត្តម នឹងច្បាស់ជាជិករក្រសួងមហាផ្ទៃ
  - ឯកឧត្តម បិទចាបប្លើ អភិបាលនេខត្តសៀមរាប
  - ឯកឧត្តម កុយ សង សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាខេត្តសៀមរាប
  - លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ពំណោនភាគច្បាបមានសមត្ថកិច្ចគ្រប់ច្បាក់ និងគ្រឹះស្ថានផនាគារ និងបិរញ្ញវត្ថុ ជានិមួយទាំងអស់

- គណៈអធិបតី
  - ធនកខត្តម លោកដំទាន លោក លោកស្រី នានកញ្ញា ជាទីមេក្រី!

និស់យមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ត្រូវបានមធ្យោងដាតិ-អនុបាតិ ដាតិសេស រាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា បានចាត់ទុកបានឯស់យគន្លឹះ ក្នុងការឃុំមច្ចំណែកកាត់បន្ទូយភាពក្រើក្រ និងតាំងត្រួកកំណើន សេដ្ឋកិច្ច ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រចុកកោលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ឆ្លៃត្បូនិងខិកាសនេះ ខ្ញុំសូម ជម្រាបជូនអង្គភាពសិក្សាសាលា ពីប្រភេទនៃការអភិវឌ្ឍន៍ក្រុមហ៊្ម និងនិស់យមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ដូចតទៅ ៖

១០. ប្រវត្តិនៃការខ្សោតណាន និងការផ្តល់តណានរបស់ខ្ញរយើង

ការខ្សែបុល គឺជាសកម្មភាពមួយដែលកៀតមានឡើងតាំងពីបុរាណភាគាល តាំងពីយុរោរណាស់មកហើយ ក្នុងគ្រប់សង្គមមនុស្ស ។ ការខ្សែបុល កៀតមានតាំងពីសង្គមមនុស្សចេះផលិតដើម្បីធ្វើឲ្យឆ្លងដូរ ។ នៅក្នុងសង្គមមនុស្ស តែងតែមានមនុស្ស ដែលសល់លូយដាប់ណោះអាសន្ន និងអ្នកដែលទួលុយដាប់ណោះអាសន្ន ដោយសារមួលហេតុ ផ្សេងៗ ។ នៅពេលនោះហើយ ដែលមានតម្រការក្នុងការខ្សែបុលដើម្បីយកមកប្រើប្រាស់។

ការខ្សែបុលមានមុខសកម្មដង និងអសកម្មដង ។ ប្រព័ន្ធផ្សែបុលដែលមានតាំងពីបុរាណមកដែលត្រូវការគ្រប់គ្រងនិងដែលកែត្រឡប់និងការដែលយើងហោចា “ការខ្សែបុលពីឈ្មោះ ឬខ្សែបុលក្រោងការ” គ្រប់បានគេទទួលស្ថាល់ថាដាម្ចូលហោតុពីឱ្យមានការកែងប្រវែង ។

នៅក្នុងសង្គមខ្មែរយើងពីបុរាណា ត្បាប់មានពាក្យគេនិយាយថា “ការដួរវស្សារ ៩ កន្លែង ដល់ដួរវស្សារ ១ ពេល” ។ នៅប្រទេសខ្មែរ កំដូចជានៅប្រទេសជាថ្មីនៃសកលលោក រដ្ឋាភិបាលត្រូវបែបតែងតែព្យាយាមចង់ត្រូវបែបត្រូវប្រព័ន្ធទីបុលនេះ ដើម្បីធ្វើសការកំណើន មានការកែងប្រវត្តិកាសហេតុ ហើយផ្តល់ជាផលវិធីមានខ្សោយបានប្រើបានដល់អ្នកខ្ញុំបុលខ្សោយបានកាន់ត្រូវប្រើបាន ។ កាលនៅសម្រាប់សង្គមភ្លាស់និយាយម រដ្ឋាភិបាលព្យាយាមបង្កើតប្រព័ន្ធដណាទានដនបទ តាមរយៈការបង្កើត ការមន្ត្រីសហករណីយើង” ការបង្កើតសហករណ៍ ផ្តល់ទុន និងការបង្កើតសហករណ៍ខាបការពីការបង្កើតប្រព័ន្ធដែល ។ លើនេះជាប្រព័ន្ធដែល ត្រូវបែបត្រូវបង្កើត ។ រដ្ឋាភិបាលលួកដៃចូលប្រាក់ឡើង និងការត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធ ។ ក្រោយពីដំឡើការមួយរយៈ ប្រព័ន្ធនេះដើរឡើងនូច ហើយទីបំផុតកំបងដៃយ មិនអាច ដំឡើការឡើងបានដនបទបាន ។

នៅឆ្នាំ១៩៨០ ប្រព័ន្ធផន្លាត់ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយរដ្ឋ ។ បិមាណាគុននិងអគ្គារប្រាក់ត្រូវបានកំណត់ដោយរដ្ឋ ដើម្បីផ្តល់សារឱ្យការកែងក្រែងប្រវត្តិអ្នកខី ។ នៅទីបំផុត ប្រព័ន្ធ

នេះកំណើនការដោយមិនមានប្រសិទ្ធភាព តម្លាកាត និងសមជម្ព័ន្ធ ។ អ្នកខ្ចីបានចេះគេបាន អ្នកមិនបានខ្ចីនៅតែមិនបានខ្ចី ទីបំផុត អ្នកខ្ចីកេងប្រវត្តិរដ្ឋទេវិញ ។ បំណុលដារ ត្រឹមត្រូវយកបំណុលអាណក្រកំ ទាវិញមិនបាន ដើម្បីធ្វើឱ្យរដ្ឋបាត់បង់ទុនយកឯងត្រឹម ។

នៅទីសវគ្គប្រជាជាស្តា ១៩៩០ ប្រព័ន្ធគណាតានដនបចិនិម្ពយបានកៅតឡើង ក្នុងរបាយពាណិជ្ជការមិនមែនផ្លាក់បាល និងមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធដែល ទទួលបានទុនពីក្រោមប្រទេសយកមកដំណើរការដាច់ប្រើ ក្រាមរូបភាពមនុស្សធំ ។ ក្រាយមកបន្ទិចម៉ោងទានជំណើរការដាប្រព័ន្ធអក្សុមានចំណោញខាតទាំងប្រើ ។

នៅចុងទស្សនកូវត្រាំងទេទៀ “គណៈកម្មាធិការពេលរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ” រួមជាមួយជនភាគជាតិនៃកម្ពុជា បានព្យាយាមគ្រប់គ្រងអង្គភាពក្រោមក្រុមហ៊ុនជាន់ ដោយតម្រូវឱ្យអង្គភាពក្រោមក្រុមហ៊ុនជាន់ចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី១៩ ខែមី ឆ្នាំ២០២៣ និងទទួលអាជ្ញាបណ្ឌពីជនភាគជាតិនៃកម្ពុជា ដោយត្រូវគោរពតាមវិធានធ្វើប្រតិបត្តិការ និងវិធានការប្រុងប្រយ័ត្ន ហើយខ្លះអាចទទួលប្រាក់បញ្ជីពីអតិថិជនចំនួន៤៧៨៧ ។ ប្រព័ន្ធនេះយូរលើគោលការណ៍ទីផ្សារ និងការប្រក្សតប្រើដៃង បុន្ណែមានការគ្រប់គ្រងដោយរដ្ឋិជលដើរការណ៍ជាបញ្ហាតិក ។

២/. ការឱ្យចម្លោះនៃវិស់យុទ្ធសាស្ត្រកម្ពុជា បាបពីទសវគ្គរដ្ឋាភិបាល ៩៨០ មក

ជាមួយនឹងចំណាប់អារម្មណក្នុងការពង្រីកសេវាថាព្យារត្រូវប្រកបដោយនិរន្តរភាព សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ និងដោយយល់យើង្វាតា លទ្ធភាពផ្តល់ជំនួយសម្រាប់គម្រោងមីក្រូ តណាគានកាន់តែមចម្លាយឡើង ការកម្លាយខ្លួនពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឡើង ស្ថាបនស្សីដៃក្រោកកំណែព្យាក់ ក្នុងនឹងយប់ ស្ថាបនអាចមានលទ្ធភាពដើម្បី ប្រតិបត្តិការផ្តល់តណាគានប្រកបដោយឯករាជ្យភាពនិងនិរន្តរភាព ដោយមិនពីងាយក លើប្រកបដំនួយដែលមានលក្ខណៈមិនស្ថិតសេរីនៅឡើងឡើង ។

ជាមួយនេះដើរ ការផ្តល់ការងារសាលាកំពុងការបន្ទាប់នូវយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍
និស់យហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៩-២០១០ ឆ្នាំ២០០៦-២០១៥ និង ឆ្នាំ២០១១-២០១៤ ដែលក្នុង
នោះ កំណែតសំខាន់លើការអភិវឌ្ឍន៍នឹងការបង្កើតក្រុមហ៊្ត្រូវបានបង្កើតឡើង ក្នុងការកែណ្ឌូប្រមូលនិងបង្កើតក្រុមហ៊្ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីប្រើប្រាស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយ
ចិរភាព និងមច្ចំណែក ព្រឹងបរិយាប័ណ្ណហិរញ្ញវត្ថុ ឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ និងកិច្ចគំរារ
អតិថិជន។

ផ្នែកលើច្បាប់គោលទាំងពីរ និងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍និស់យហិញ្ញរត្តុខាងលើនេះ ជនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានចាប់ផ្តើមពង្រីកការត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានមីក្រុហិញ្ញរត្តុ តាមរយៈការដាក់ចេញនូវបច្ចុប្បន្នតិច បទបញ្ហាប្រុងប្រយ័ត្ន និងសាកចរណែនាំនានា ដើម្បីប្រឆាំងអង្គការក្រោរដ្ឋាភិបាលទៅជាធីះស្ថានមីក្រុហិញ្ញរត្តុមានអាជ្ញាបណ្ឌ និងចុះបញ្ចីយោងទៅតាមទំហំប្រព័ន្ធដូចជាការរបស់អង្គការក្រោរដ្ឋាភិបាលទាំងនេះ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានអាជ្ញាបណ្ឌនិងចុះបញ្ចី គ្រឹះស្ថានទាំងនេះត្រូវស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យជាប់ជាប្រចាំពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

ក្រសួងការពេទ្យបច្ចុប្បន្នត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយទទួលបានកិច្ចសហការពីដែនក្នុងរដ្ឋបាលនានា ដែលជាការពេទ្យបច្ចុប្បន្នដែលមានការងារប្រចាំថ្ងៃ

កម្ពុជា សន្តិសិទេបន់ស្តីពីមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ និងវិកាមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ ដាបន្ទបន្ទាប់ចាប់តាំងពី ឆ្នាំ២០០៦ ដើម្បីធ្វើឱ្យដំណឹងជាប្រជាពលរដ្ឋ អាជ្ញាធរដែនដី និងភាគីពាក់ព័ន្ធធ្វើឡើងឡើត ឱ្យបានយក្សត្របាបអំពីតួនាទី សកម្មភាព ធមលប្រយោជន៍ និងការប្រឈមនៃវិស័យមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការរួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងការបន្ទយភាពក្រឹកក្រោម ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រចុះការបស់រដ្ឋបាគិតាល ។

ប្រការដែលគូរឱ្យការបន្ទាប់ក្នុងប្រវត្តិនៃការអភិវឌ្ឍន៍កម្រិតមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ នៅកម្ពុជានោះគឺ កាលពីថ្ងៃទី១១-១៣ ខែកក ឆ្នាំ២០០៦ កន្លែងមក ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា សហការជាមួយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) បានរៀបចំសន្តិសិទេជាតិស្តីពីមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ក្រោមអធិបតីភាពដីខ្លួនខ្លួនសៀវភៅអគ្គិសនីពេជ្រ ពីនិង សេន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយមានការចូលរួមពីសំណាក់ពីទូសភាព រដ្ឋសភាព រដ្ឋបាគិតាល ម្នាស់ដំនួយ ធនាគារពាណិជ្ជ ត្រី៖ស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ អង្គការក្រោរដ្ឋបាគិតាល និងមជ្ឈមណ្ឌលរដ្ឋបាគិតាល ។ សម្រាប់ដោនាយករដ្ឋមន្ត្រី បាន សំដើងការកោតសរសើរចំពោះការរើគូននៃវិស័យមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា និងបានប្រកាសប្រសិទ្ធភាមជាជ្លួនការនៅថ្ងៃទី១១ ខែកក ឆ្នាំ២០០៦ ថា “ឆ្នាំ២០០៦ ជាច្នាំមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា” ព្រមទាំងបានជាក់ចេញនូវអនុសាសន៍មួយចំនួន ដើម្បីពង្រីកប្រតិបត្តិការមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាទីម្មានសុខភាពល្អនិងប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីរួមចំណែកអនុវត្តកម្មវិធីការបន្ទយភាពក្រឹកក្រោម ។ អនុសាសន៍ទាំងនេះរួមមាន៖

ទី១ ៖ ចំពោះធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងនាមជាអាជ្ញាធរត្រូវតិនិត្រ ត្រូវបន្ទាប់ជានេះ សម្រាប់ប្រព័ន្ធបច្ចាប្រុងប្រយ័ត្ន សម្រាប់ត្រូវតិនិត្រឱ្យការនៃតែសក្រីតឡើង និងជាក់ឱ្យអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីការពារត្រី៖ស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានរឹងមាំងទីទុកចិត្តពីសាធារណៈ ។ បទបញ្ជាប្រុងប្រយ័ត្នទាំងនេះ ក៏ត្រូវមានភាពទន្ល់ឆ្លង មិនតើងតែងពេក ដែលអាចជាក់បន្ទុកទៅលើត្រី៖ស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ និងក៏មិនត្រូវរលូងពេក ជាបោតុធ្វើឱ្យមានហានិភ័យខ្លួន និយាយរួម គីបទបញ្ជាទាំងនេះត្រូវគោរព តាមបទជានេះដែលត្រូវបែងប្រាស់ជាសកល ក្នុងទីសម្រាប់ដើម្បីត្រី៖ស្ថានទាំងនេះ ធ្វើប្រតិបត្តិការផ្តល់សេវាមាននិន្ននរភាព និងការពារបាននូវដែលប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋក្រឹកក្រោម ។

ទី២ ៖ ចំពោះអង្គការមិនមែនដ្ឋាកិតាលដែលមិនទាន់ទទួលអាជ្ញាបណ្ឌ ត្រូវខិតខំ ពង្រីកខ្លួនឯង ដើម្បីអាចប្រែប្រួលយុទ្ធនេះជាប់ត្រី៖ស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុមានអាជ្ញាបណ្ឌ ដោយធ្វើប្រតិបត្តិការនៅក្រោមចុះកិច្ចក្រោម ។

ទី៣ : ចំពោះគ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុដែលមានអាជ្ញាបណ្ឌរចហើយ គប្បីពង្រីនការគ្រប់គ្រង ពង្រីនប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ដោយបង្កើតឡើងនូវផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីសម្របជាមួយតម្លៃការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្រឹះក្របខ្លួនមកៅត និងពង្រីកបណ្តាលូវការកាន់តែទូលំទូលាយចូលរៀបចំនិងបទជាត់ស្រាយាលនៃប្រទេស ដើម្បីផ្តល់សេវាអិរញ្ញវត្ថុដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្រឹះក្រួចការកាន់តែប្រើប្រាស់ឡើង។

ទី៤ : ដ្ឋានជាប់ជាមួយការផ្តល់សេវាបច្ចុប្បន្ននេះ កម្ពុជាបណ្តុះបណ្តាលដល់ប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីខ្សោយលំដឹងអំពីការប្រើប្រាស់សេវាបច្ចុប្បន្ន កំត្ថរត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ដឹងដើរ ។ ការបណ្តុះបណ្តាលការយល់ដឹងជាមួលដ្ឋាន អាចធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋក្រើកប្រយល់ដឹងពីការខ្សែតណាទាន ការសន្និ៍ប្រាក់ និងការប្រើប្រាស់ប្រាក់ដែលបានខ្សោយមានជលប្រយោជន៍ក្នុងការប្រកបបរចិត្តឱមជិត បង្កើនប្រាក់ចំណាយលើមួយលើកស្តូយដីភាពរស់នៅឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ។

ទី៥ ៖ ចំពោះអគ្គារប្រាក់ឱ្យខ្លឹម រាជរដ្ឋាភិបាលនៅតែប្រាកនៃយកគោលនយោបាយអគ្គារប្រាក់ទីផ្សារ ក៏បុរិន្ទេ ទោះបីជាមានការចេញផ្សាយចុះអគ្គារប្រាក់ជាបន្ថែមនាប់ក្នុងរយៈពេលកន្លែងមកកើត ក៏ត្រួតបង្កើតាតីពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយក្នុងវិស់យុទ្ធប្រុហិរញ្ញវត្ថុជាតិសេស សហគមន៍អនុដោកិដែលបានធ្វូលកម្មិជលក្តាប័នមិប្រុហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាតិចារណារិះរកម្មធ្វើបាយយ៉ាងណា ធ្វើឱ្យអគ្គារប្រាក់កាន់តែចុះទាបជាងនេះទេ ឡើង ដើម្បីដឹងយុលអ្នកខ្លឹមក្រុងក្រុងប្រជាធិបតេយ្យ។

ទី១ : អនុសាសន៍បន្ទូមចំនួន ៤ ចំនួចរបស់សម្រាប់ដោនាយករដ្ឋមន្ត្រីតី (១) ក្នុងឱ្យបានស្ថិភាពនយោបាយ សន្លឹសុខ និងសណ្ឌាប់ឆ្លាប់សង្គមឱ្យបានល្អ (២) ត្រូវក្នុងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចឱ្យកើនបាន ៦%-៧% (៣) ធ្វើការបែងចែកកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ប្រកបដោយសមាជម្ភ និង (៤) ត្រូវប្រគល់គ្រឿងផនិតនៃផ្លូវជាតិប្រកបដោយចិត្តភាពនិងនិន្យភាព ។

នៃរដ្ឋអំណាចចរបស់ខ្លួនប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ដើម្បីឱ្យប្រពិបត្តិករមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ ពង្រីកសកម្មភាពឱ្យកាន់តែទូលាសម្រាយឡើងគ្របដណ្តូប៉ះទុកចាំងប្រទេស ។

យោងតាមអនុសាសន៍ដើម្បីជានិងមានអត្ថនឹងយដ្ឋាលប្រែកចាំងនេះ ធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា ម្នាស់ជំនួយ និងសមាគមមីក្រហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា បានឯកភាពត្បាយកអនុសាសន៍ដីខ្លួនទិន្នន័យករដ្ឋមន្ត្រី ដើម្បីពិនិត្យនិស័យមីក្រហិរញ្ញវត្ថុឱ្យការនៃតែ គីកចម្រើនតទៅមុខទៀត ។ អនុវត្តនិតាមស្អាតីនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានរៀបចំនូវសន្លឹសិទ្ធិកំបងនៅតាមបណ្តាណខេត្តមួយចំនួន ដូចជានៅខេត្តបាត់ដំបងកាលពីថ្ងៃទី២ ខែសកា ឆ្នាំ២០០៦ នៅខេត្តកំពតកាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៦ និងនៅខេត្តកំពតដំបងកាលពីថ្ងៃទី៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ ព្រមទាំងបានរៀបចំសិក្សាសាលានិងអទិក ផ្ទាក់ជាតិនិងផ្ទាក់កំបង ពាក់ព័ន្ធនិងប្រជានិងការផ្សេងៗផ្សាយស្តីពីមីក្រហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ។ លើសពីនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានបន្ថែមរៀបចំកម្មវិធីនិងសិក្សាសាលាផ្សេងៗផ្សាយនានាដូនសាធារណៈជនិជ្ជកម្ម នៅក្នុងប្រព័ន្ធប្រជាបទនៃប្រជាពលរដ្ឋ ដូចនៅថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ ។

និស់យមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា បានដើរត្រូវការងារជាមួយអភិវឌ្ឍ
សេដ្ឋកិច្ចដនបទតាមរយៈប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការស្ថិត គឺការផ្តល់ពណ៌ទានជល់ប្រជាជនដើរមី
បង្កើតនិងពង្រីកមុខបរភោជីកម្ពុជា ។ ការវិកចម្លើនយ៉ាងទូលំទូលាយនិងពាសពេញផ្លូវ
ប្រទេសនៃនិស់យមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា បានធ្វើឱ្យនិស់យនេះទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍
យ៉ាងឆ្លាប់ពីសំណាក់វិនិយោគិន ដែគីអភិវឌ្ឍន៍ អ្នកសិក្សាភ្លាហេវ និងអ្នករៀបចំ
គោលនយោបាយជានៅមី ទាំងនៅក្នុងនិងក្រោប្រទេស ។ កន្លែងមក និស់យមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ
កម្ពុជា ត្រូវបានទទួលស្ថាល់យ៉ាងច្រើននៅលើភាគអនុវត្តជាតិ ទាំងលើក្របខណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ
ភាពថ្មប្រិត និងភាពទង្វាន់ត្រូវបានប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិកមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ ។ ជាមួយរបៀប ក្នុង
របាយការណ៍ដែលចេញផ្សាយដោយអង្គភាពសេដ្ឋកិច្ច ប្រទេសកម្ពុជាបាន
ទទួលចំណាត់ថ្នាក់លេខ១ ក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន ៥៥ លើការជាក់ចេញបទប្បញ្ញត្តិ
និងការត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ពីឆ្នាំជាប់ឆ្នាំ តីឆ្នាំ២០០៩ និង
ឆ្នាំ២០១០ ។ ការទទួលស្ថាល់ជាលក្ខណៈអនុវត្តិបែបនេះ ក៏ត្រូវបានផ្តល់ចំពោះ
គ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាផងដែរ ក្នុងនោះរួមមានការទទួលស្ថាល់លើព្រមាត
ហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្តល់ដោយស្ថាប័នពិគ្រោះយោបល់សម្រាប់ជួយដឺនក្រីក្រ (CGAP) និង

ការសម្រេចបានលទ្ធផលផ្តើកសង្គម ហិរញ្ញវត្ថុ (MIX Market) ។

ដែលផ្តល់ដោយស្ថាបនដោះជូរព័ត៌មានមីក្រុ

ហិរញ្ញវត្ថុ (MIX Market) ១

- គណៈអធិបតី
  - ធនខត្តម លោកដំទៅ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ជាទីមេត្តិ!

កត្តាតនេវែនកំណើនិស់យម្ជក្រុហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ត្រូវបានកំច្រោយកត្តាសំខាន់ចំនួន ៥ គីឡូ- ការកំណាត់ចក្ខុវិស់យដ្ឋាន និងគោលនយោបាយកំពារនិងលើកទីកចិត្តរបស់រដ្ឋបាលដើម្បីសម្រេចអត្ថមហាលេនាបតីពេជ្រាបាល ហើន សែន ជាប្រមុខ ទី២- ត្រូវបានកំណើនិស់យម្ជក្រុហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ត្រូវបានកំច្រោយប្រុងប្រយ័ត្នរបស់ធានាការជាតិនៃកម្ពុជា ទី៣- ភាពស់រដ្ឋបាលនិងការថ្មីប្រិទ្ធបរស់ប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធកម្រិតក្រុហិរញ្ញវត្ថុ និងទី៤- ត្រូវការនិងការគំច្រុបស់អភិវឌ្ឍន៍ ។

មនុស្សធំ តាមរយៈការទទួលបានមូលនិធីតែតែសំណងពីរដ្ឋភ្នែកពិបាល បុម្ញាស់ដំឡើយ
នៅទេ ។ យើតិបត្តិការរបស់ត្រី៖ស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុមានលក្ខណៈជាអាជីវកម្ម ដែល
ចាំបាច់ត្រូវស្វែងរកចំណូលក្នុងការប្រើប្រាស់ និងរក្សានិវត្ថុភាពប្រព័ន្ធបត្តិបត្តិការរបស់ខ្លួន ។
និវត្ថុភាពរបស់ត្រី៖ស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុកំង្វែងរដ្ឋប៊នីងនិវត្ថុភាពត្រូវតាមអគ្គិភ័ន្ធផងដែរ ។

៣/. ស្ថានភាពទុកដោនវិស័យមីត្រហិរញ្ញវត្ថុកម្មជាតិ

គិតគ្រឹមខេត្ត ឆ្នាំ២០១៤ ត្រីស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុសុបមានចំនួន ៣៨ ភូជនោះ
ត្រីស្ថានចំនួន ៧ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យទទួលប្រាក់បញ្ជីពីសាធារណជន និងប្រព័ន្ធបត្រិករ
តណាងានដនបទដែលចុះបញ្ជីនៅជនតារជាតិនៃកម្ពុជាមានចំនួន ៣៨ ។ តណាងាន
ផ្តល់ដោយត្រីស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុមានទីក្រុងប្រាក់សុប ៤ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក
ដែលត្រូវបានផ្តល់ដល់អតិថិជន ១,៨០ លាននាក់ ភូជនោះស្រីមានចំនួន ៤៩% ។
ទីនៅមេរោគ ត្រូវបានផ្តល់ដល់អតិថិជនជាង ១ លាននាក់ ។ បន្ថែមពីនេះ ត្រីស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុបានកំណើនដើរ
ប្រព័ន្ធបត្រិករទូទៅ ២៥ ខេត្ត-ភូជ ដោយមានបណ្តាញកំបន់ប្រព័ន្ធបត្រិករនៅថ្ងៃកំបុង
ចំនួន ២.៣៣៨ ថ្ងៃកំយ៉ាងចំនួន ១៦.១៧៣ និងថ្ងៃកំកម្លាំងចំនួន ១០០.៣៤២ ។

ក្រោតីសេវាតណាទាន គ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ កំមានសេវាកម្មយចំនួនឡើតដូចជា
សេវាប្រាក់សង្ស័យ សេវាចេញប្រាក់ សេវាម៉ាសីនធនធានប្រាក់ស្វែយប្រភពិ និងសេវាតាមការប់រៀង
ខ្លាតតូចជាអេីម ។ សេវាការិនអស់នេះត្រូវបានផ្តល់ឱ្យអតិថិជន ក្នុងគោលបំណងផ្តួយ
សម្រួលនិងបង្កើនស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់សេវាការ កំដូចជាអាណីរកម្មបេស់តាក់ឱ្យការនៃតែ
ប្រសើរឡើង ។ បច្ចុប្បន្ន ក្នុងចំណោមគ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុទាំង ៣៩ គ្រឹះស្ថានមីក្រុ
ហិរញ្ញវត្ថុទូលប្រាក់បញ្ជីចំនួន ៥ បានផ្តល់សេវាកម្មម៉ាសីនធនធានប្រាក់ស្វែយប្រភពិសុប
ចំនួន ១៨៩ ម៉ាសីន ក្នុងនោះគ្រឹះស្ថាន ប្រាសាក់មាន ៤១ ម៉ាសីន គ្រឹះស្ថាន

ហត្ថកសិករមាន ៧២ ម៉ាសីន ត្រី៖ស្តានអេអីមខោន ២៥ ម៉ាសីន និងត្រី៖ស្តានស្តាបនាមាន ១១ ម៉ាសីន។

៤. បញ្ជាមត្តរក្រប់នៃការផ្តល់ពណ៌ន

ករណីអគ្គារប្រាក់ គឺជាបញ្ហាសំខាន់មួយឡើតដែលគ្រឹះស្ថានមិក្រុហិរញ្ញវត្ថុត្រូវប្រឈម គឺអគ្គារប្រាក់ឱ្យខ្លឹះ ។ កន្លែងមក អគ្គារប្រាក់ឱ្យខ្លឹះក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា គឺជាបញ្ហាមួយត្រូវលើកយកមកពិចារណា ដោយសារអគ្គារប្រាក់នេះមានកម្រិតខ្ពស់ជាងអគ្គារប្រាក់ឱ្យខ្លឹះបស់ជនាតារណាណាង កំបុងនៅទាបជាងអគ្គារប្រាក់ក្រោមឯករារ ។ ភាពកង្វែលបែបសំយេងទាំងអស់គ្នា គឺត្រូវធ្វើយ៉ាងណាមដើម្បីឱ្យអគ្គារប្រាក់នោះកាន់តែចុះទាប ដើម្បីធ្វើយដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្រឹះក្រោម ។ ចុះនៅតាមបទពិសោធន៍ងនិងការសិក្សាកន្លែងមក ការធ្វើឱ្យអគ្គារប្រាក់ចុះទាប មិនមែនជាការដាក់កំហិតពិតានអគ្គារប្រាក់នោះឡើយ ។ ការធ្វើបែបនេះ នឹងតាំងឱ្យអ្នកវិនិយោគលើវិស័យនេះមានការរៀងក ហើយអាចនឹងមិនវិនិយោគ បុងកទុនបស់គេវិញ ដែលជាមេត្តុធ្វើឱ្យពលរដ្ឋក្រឹះក្រោមតាត់បង់ឱ្យកាសទួលសេវាគណនាទាន់ពីគ្រឹះស្ថានមិក្រុហិរញ្ញវត្ថុ។ មធ្យាបាយដែលអាចធ្វើឱ្យអគ្គារប្រាក់ចុះទាប គឺការបង្កើបវិស្ថានអំណោយដលើឱ្យប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែកុះករឡើង ហើយមកបណ្តាក់ទុនវិនិយោគ ដោយមិនមានការព្យូមុន្តុអំពីការគោលបន្ទុកតែលមួយ និងព្រឹកដែនប្រតិបត្តិការបស់គេឱ្យកាន់តែទួលបំទុលាយ ។ ផ្ទចនេះ នឹងតាំងឱ្យមានការប្រកួតប្រឈងនៅលើទីផ្សាររោងគ្រឹះស្ថានមិក្រុហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះ ដែលជាមេត្តុតាំងឱ្យអគ្គារប្រាក់ចុះទាប ។

កត្តាកំណាត់អគ្គារប្រាក់ឱ្យខ្លួមមាន តម្លៃនៃដើមទីន អគ្គិសនា សោហូយ
ចំណាយក្នុងការឱ្យខ្លឹម និងប្រាក់ចំណោញសម្របក្នុងកម្រិតម្នាយដែលអាចប្រឡងឱ្យ
គ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុមានជំណៈការដោយនិរន្តរភាព ។ បញ្ហាសំខាន់ តីធ្វើឱ្យតម្លៃនៃ
ដើមទីនចុះទាប ករ្តាស្ថិភាពម៉ាក្រុសេដ្ឋកិច្ច និងការបន្ថែមចំណាយ ផ្ទចជា ការបង្កើត
ឱ្យមានបណ្តាញហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដាយស្រលប់ទីនបទឆ្លាយ។ ជាមួយ

កត្តាមួយឡើតដែលដង់តម្លើពលដង់ដែរដែលអគ្គារប្រាក់មីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ គឺជីតណានអគ្គារប្រាក់ ។ ដាស្រីស្តី មានវិធីដាស្រីនដែលក្រុយកមកប្រើ ដើម្បីតណានអគ្គារប្រាក់ ហើយលទ្ធផលនៃការតណានបង្ហាញឱ្យយើងពីអគ្គារប្រាក់ឱ្យខ្លួនប្រាកដប្រចាំឆ្នាំខ្ពស់គ្នា ។ ហួគដល់បច្ចុប្បន្ន អង្គភាពក្រោមដែលដើរឱ្យប្រពិបត្តិការិស់យីមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុបានប្រកាស់យកវិធីតណានអគ្គារប្រាក់ខ្ពស់គ្នា ។

ដោយស្រាវជ្រាវរកឃើញភាពមិនប្រភេទពីនេះការគេណាមាត្រាការប្រាក់នេះ ជនាគារជាតិនេះកម្ពុជា បានចេញជាប្រកាសណែនាំឱ្យប្រព័ន្ធបត្រិករម្លឺក្រុហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងអស់ប្រកាសនៃយកនូវវិធីគេណានាដែលចេញជាមាត្រាការប្រាក់ពីតប្រចាំឆ្នាំ ទាបបំផុត គឺវិធីនៃការសងរលស់ និងការគេណាមាត្រាការប្រាក់ដើម្បីលើសមតុល្យដែលនៅសល់តែបី ណែនាំ ។ វិធានការនេះបាននាំឱ្យអ្នកខ្លួនបាននូវដែលចំណោញជាប្រើប្រាស់ ដោយការសងបំណុលទាបជាចាត់មុនក្នុងតែងតែគេណានាផួមត្រា ។

អត្រាការប្រាក់កម្មីកណាត់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុដែលទទួលបានអាជ្ញាបណ្ឌ ពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា មានការចែងចាំបាន ។ តាមការសិក្សាបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបង្ហាញថា អត្រាការប្រាក់ពិតនៃតណាទានប្រចាំឆ្នាំបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុបានចែងចាំបាន ៣៨% ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ មកត្រឹម ២៧,៥% ក្នុងឆ្នាំ២០១៨ និងរហូតដល់៤៨% ក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ហើយវាំពីងារនឹងបន្ទុចែងចែងចាំបន្ទុបន្ទាប់ឡើត ។ ការចែងចាំបន្ទុបន្ទាប់ឡើត គឺបណ្តាលមកពីការអនុវត្តយន្តការទិន្នន័យ ដែលលើកទីកចិត្តឱ្យមានការប្រកួតប្រដែងប្រកបដោយតម្លៅភាព សំដែរព្រឹងគុណភាពនៃសេវានិងផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុ ។

ភាពងាយស្រួលនេះ បានលើកទីកចិត្តឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទទួលបានប្រាក់កម្មីពីប្រភពប្រើន
ហើយជាលទ្ធផល នឹងធ្វើឱ្យព្យួរការតែប៉ុកបំណុលវិនិគ និងគ្មានលទ្ធភាពសង
បំណុលវិញ ហើយទ្រព្យបញ្ចាំរមានដីផ្លូវ ផ្ទះសម្រោះ នឹងស្របសំពួរការតែប្រាក់ប្រាក់
សមាគម លួយព្យួរក្នុងការស្រួលរកប្រាក់ចំណោញទាំងនោះរីបអូល។

ដើម្បីទីបំណុតបញ្ហាដែលបានកែតែឡើងនេះ កំណើចជាក្នុងគោលបំណងដើម្បីធ្វើយ
ការពារប្រជាពលរដ្ឋ ឱ្យថ្វីសង្គមពីការកែងប្រើព្យួរពីសំណាក់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
សមាគម និងលួយព្យួរឱ្យខ្សែចងការប្រាក់មិនស្របច្បាប់ទាំងនោះ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិង
ហិរញ្ញវត្ថុនិងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានចេញលក្ខណៈការណ្ឌរមមួយ កាលពី
ថ្ងៃទី០២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥ ដើម្បីបំភើមតិសាធារណៈជ្រាបថា ត្រី៖ស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ
ដែលមានអាជ្ញាបណ្ឌតាំមែនជាបស់រដ្ឋទេ ព្រមទាំងដោលទោសចំពោះអង្គការមិនមែន
រដ្ឋាភិបាល សមាគម និងលួយព្យួរឱ្យខ្សែចងការប្រាក់ទាំងនោះ ឱ្យបញ្ចប់ជាបន្ទាន់នូវ
សកម្មភាពកែងប្រើព្យួរនេះ។ ក្នុងករណីដែលចង់បន្ថែមសកម្មភាពឱ្យខ្សែចងការតែ
អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សមាគម បុប្ផុត្តលទាំងនោះ ត្រូវតែធ្វើឱ្យក្នុងក្របខណ្ឌច្បាប់ ដោយ
ត្រូវចូលខ្លួនមកសុចិត្តឯកសារសំលាស់ ត្រីមត្រូវ ព្រមទាំងចុះបញ្ជីតិនិក្សិជល់ទីកន្លែងជាមុន
ដើម្បីជាមុលដ្ឋានក្នុងការសម្រេចផ្តល់ប្រុមិនផ្តល់អាជ្ញាបណ្ឌ បុចុះបញ្ជីនៅធនាគារជាតិនៃ
កម្ពុជា។

៥/. ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ជាអាជ្ញាជារក្រុតពិនិត្យនិងបញ្ជាតិការលើប្រព័ន្ធដឹងឈាន

ក្របខណ្ឌច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិបច្ចុប្បន្ន បានផ្តល់សិទ្ធិដល់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាជូចបានរៀបរាប់ខាងលើ ដោយអាចបញ្ចប់នូវប្រព័ន្ធបាន
របស់របន្តបុគ្គលប្រុសិតិបុគ្គលដែលមិនមានអាជ្ញាបណ្ឌ បុមិនចុះបញ្ជី ដើម្បីធានាបាននូវ
ភាពត្រីមត្រូវនិងយុត្តិធម៌ចំពោះត្រី៖ស្ថានដែលមានអាជ្ញាបណ្ឌនិងចុះបញ្ជី ព្រមទាំង
ធានាបាននូវការត្រូវពិនិត្យលើប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង។

បច្ចុប្បន្ន ត្រី៖ស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុដែលទទួលអាជ្ញាបណ្ឌត្រូវគោរពតាមច្បាប់ និង
បទប្បញ្ញត្តិជាថ្មីនរមមាន ៩- ការពួកិច្ចលើដើមទុនអូរបុរាណ ៧- ការគណនានូវ
អនុបាតសន្និ៍យភាព ៣- ការគណនានូវអនុបាតសាងនភាព ៥- ការគណនាអគ្គារ
ប្រាក់ ៥- ការគម្រោះឱ្យមានការតែមុលប្រាក់ជាតានលើដើមទុន ៦- ការពួកិច្ចស្តីពី
អភិបាលកិច្ច ៧- ការពួកិច្ចក្នុងការធ្វើបាយការណ៍ប្រុងប្រយ័ត្ន បាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
និងបាយការណ៍សវនកម្មិនករណីដើម។ ការគម្រោះឱ្យមុនចំនួនខាងលើនេះ កំព្រឹងបាន

ដាក់ឱ្យប្រពិបត្តិករណ៍ទានជនបទដែលចុះបញ្ជីនៅថ្ងៃនាសារដាតីនៃកម្ពុជាអនុវត្តផងដែរ
ខណៈដែលត្រីស្ថានមិនមានអាជ្ញាបណ្ឌបូមិនចុះបញ្ជីចុះបញ្ជីចុះបញ្ជីចុះបញ្ជីចុះបញ្ជី
បន្ថែមទីនេះ ត្រីស្ថានមិក្រុហិរញ្ញវត្ថុដែលមានអាជ្ញាបណ្ឌនិងចុះបញ្ជីត្រីមត្រូវ កំត្រូវរដង
នូវការត្រួតពិនិត្យរបស់ជនាសារដាតីនៃកម្ពុជា និងត្រូវអនុវត្តគោលការណាស់លើលិចមិ
វិធានដីរោង ព្រមទាំងត្រូវមានការពិនិត្យបង់ពន្លឹងរដ្ឋាភិបាលដូចជាដែលផងដែរ ។ ដូច្នេះហើយ
ត្រីស្ថានដែលមានអាជ្ញាបណ្ឌទាំងនេះ កំត្រូវរកចំណាយលក្ខណ៍កម្រិតសម្របលាងមួយ
ដើម្បីរក្សានិនូវភាពនៃប្រពិបត្តិការរបស់ខ្លួនផងដែរ ។

៦/. ស្ថានភាពអនុវត្តជាក់ស្អែងនៃវិស់យុទ្ធប្រព័ន្ធផ្លូវកម្មជា

ស្ថានភាពអនុវត្តដាក់ស្អួលនៃវិស័យមីត្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជានាថេលបច្ចុប្បន្នកំពង់ប្រលមន់បែព្យាមយចំនួនដើម្បីប្រាក់ក្រោម៖

ទៅប្រើប្រាស់ដើម្បីពង្រីកធ្វើដីជាតុ៖ បូបដើរធនធនជលជាបំណាំដែលនឹងអាចផ្តល់ចំណាយសត្រាលប់វិញ ហើយយកប្រាក់ចំណាយនេះមួយធ្វើកសងបំណាយសត្រាលប្រាណប់ទៅត្រីស្ថានវិញ ហើយមួយធ្វើកទៅត្រីប្រើប្រាស់សម្រាប់ផ្តត់ផ្តង់ការសិក្សាបស់ភ្នែនថែ ហើយប្រាក់នៅសល់អាចយកទៅសន្យាត្រីស្ថានមិត្តធម្មបានឡើងតុលាឌុំស្របបង្ហាញបៃណ្ហាលបំណើលអាចនឹងទទួលបានការប្រាក់បន្ថែមទៅត្រី ។ ការប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្លើត្រីមត្រូចំគោលដៅបែបនេះ នឹងធ្វើយដ្ឋីឱ្យការរស់នៅរបស់បង្ហាញការងារតែប្រសើរឡើង ហើយអនាគតក្នុងថែរបស់បង្ហាញកំនើងមានការវិកចម្រើនធនធនដែរ ។ ធ្វើយទៅវិញ បើបង្ហាញយកប្រាក់កម្លើដែលទទួលបាននេះទៅប្រព្រឹត្តក្នុងសុសង ជាការពិតណាស់ នឹងធ្វើឱ្យបង្ហាញមិនអាចរកចំណាយសងបំណាយបានទេត្រីស្ថានវិញ ហើយធ្វើឱ្យបង្ហាញត្រូវបានលទ្ធភាពពង្រីកអាជីវកម្មដែលផ្តល់ប្រាក់ចំណាយមកវិញ នឹងធ្វើឱ្យបង្ហាញចំណាយពេលរៀលដោយតាមប្រយោជន៍។

- មានការកែវិនឡើងនូវចំណុនអង្គភាពក្រោរដ្ឋាកិច្ចាល សមាគម និងឈ្មោះឱ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន និងមិនស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងនិងចុះបញ្ជីនៅធនាគារដាក់នៃកម្ពុជា ។
  - មានដននិលខូចមួយចំណុនបានធ្វើការបោកប្រាស់ប្រជាពលរដ្ឋ តាមរយៈការយោសនាខ្សែប្រជាពលរដ្ឋយកប្រាក់ទៅដាក់សន្តែជាមួយពួកគេ ដោយសន្យាផីការប្រាក់ខ្លស់ ដែលនេះគឺជាសកម្មភាពមិនប្របច្ចោប់ទាំងប្រើបង់ ។ ដោយវេតិថាទទួលបានការប្រាក់ខ្លស់ ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំណុនបានគួរតែគ្រប់គ្រងការចំណាយសំខាន់ៗប្រចាំថ្ងៃរបស់ខ្លួន ហើយកែន្លែងប្រជាពលរដ្ឋមួយចំណុនឡើង ។ ទីបំផុត ដននិលខូចទាំងនេះបានប្រមូលប្រាក់សន្តែជាមួយគ្នា ។ ដែលជាមួយពីគ្រប់គ្រងប្រជាពលរដ្ឋត្រូវទួលការបង្កើតក្នុងក្រសួងប្រជាពលរដ្ឋបាន ។
  - មានអាជ្ញាប់ដែនដីមួយចំណុន កំពុងចូលរួមសហការជាមួយគ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងជាមួយគ្រឹះស្ថានប្របច្ចោប់និងមិនប្របច្ចោប់ តាមរយៈការដ្ឋាយចេញលិខិតបញ្ជាក់ដូនប្រជាពលរដ្ឋដោយសេវី ប្រព័ន្ធសន្លឹក ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងការខ្លួនប្រាក់ និងចូលរួមជាមួយដើរប្រាក់បំណុលពីប្រជាពលរដ្ឋជាមួយគ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ ។ ប្រការនេះធ្វើឱ្យមនុសាតារណ៍យល់

ច្រឡំថា គ្រឹះស្ថានមិក្សបានព្យាយកចាប់ផ្តើមនៅជាក្រឹះស្ថានរបស់រដ្ឋ ដូច្នេះហើយ
ខ្លួនបានកំណត់ថា ចាប់មានភាពពុកគិតុសងវិញនៅទេ ។

- មានគណបក្សនយោបាយ និងបុគ្គលមួយចំនួន បាននិងកំពុងកេងយកដល់ចំណោញផ្លូវកនយោបាយ តាមរយៈការដើរយោសនាជីវប្រជាពលរដ្ឋយល់ប្រឡាច់ ត្រីស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុជាត្រីស្ថានរបស់រដ្ឋ ឬផ្ទៃប្រាក់ដែលខ្លឹមបារបស់រដ្ឋ ហើយប្រជាពលរដ្ឋខ្លឹមប្រាក់មិនចាំបាច់សង្រាក់កម្មីនោះត្រូវបានប្រើបាយ នោះពួកគេនឹងលុបចោលប្រាក់កម្មីទាំងនោះ ។
  - មានបុគ្គលិកតណានមួយចំនួនរបស់ត្រីស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងស្របច្បាប់និងមិនស្របច្បាប់ បានយោសនាលួងលោម ទាក់ទង និងបង្កើតីប្រជាពលរដ្ឋខ្លឹមប្រាក់ ដើម្បីបង្កើតីប្រជាពលរដ្ឋខ្លឹមប្រាក់ ។

ចំពោះត្រីស្ថានមិក្សបានព្យាយករដ្ឋិស្ថិត អត្ថប្រយោជន៍ដែលទទួលបានពីការស្តិតនៅក្នុងប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន គឺជាបច្ចុប្បន្នការគ្រប់គ្រងឱ្យបានវិនិម័យ និងគោរពតាមបទបញ្ជាញាំងនោះឱ្យបានត្រីមត្រូវ នោះគឺត្រីស្ថាននឹងមានជំណើរការល្អ អាចទាក់ទាញបាននូវខ្លួនក្នុងពីរបាន មកលើប្រព័ន្ធមិក្សបានព្យាយករដ្ឋិស្ថិត ។ ការគោរពបញ្ចប់និងបទបញ្ជាញាដែលបានដាក់ថែរបញ្ជាយដនាការដាក់នៃកម្មដាប់បញ្ជាយហ្មត់ចត់ ដាក់ភាពនាំឱ្យត្រីស្ថានមិក្សបានព្យាយករដ្ឋិស្ថិតអាចជំណើរការបានបោយប្រសិទ្ធភាពនិងនិរនោត ។

ម្ចារដៃទៀត ទោះបីជាមានការវិភ័យកិច្ចម្រឹងគូខ្សែពេញចិត្តយ៉ាងណាកី ក៏នេះ គ្រាន់តែជាការចាប់ផើមបុរាណណ៍ ដូចនេះ នៅមានការងារជាប្រើប្រាស់ទៀតដែលគ្រឿរយកចិត្តទុកដាក់បំពេញជាបន្ទុទៀត ដូចជាការលើកទីកចិត្តខ្សែប្រើប្រាស់ស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុទង្វើកបណ្តាល្អបស់ខ្លួនឡើដាច់ស្របយាល ការខិតខំកៅណ្ឌប្រមូលប្រាក់សញ្ញាយជាមី ។

លទ្ធផលនិងដោតដីយដើមទទួលបានមកនេះ មិនអាចកាត់ផ្ទាប់ពីការធ្វើ
ក្រោមថ្លែងពីសំណាក់អ្នកផ្តល់ជីវិយអនុរាជី ដែលជានិច្ចកាលបានផ្តល់នូវការខប់ត្ថម្រិតយីស៊ីយមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុនេះ ទាំងដ្ឋីកស្សារ៉ែនី បច្ចេកទេស និងមូលនិធិ ដើម្បីរមចំណោកដ្ឋី
ឱ្យយីស៊ីយមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុនេះកម្ពុជាមានការដំឡើងឡើង ។

ជាងនេះទៀត គោលនយោបាយដីកនាំដីត្រីមត្រី និងឈ្មាសដើរសកដផ្លាកិតាល ដើលមានចែងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណា ក៏ដាកត្តាតនឹះដើលនាំខ្សោមនន្ទរដោតដីយ ដីដែងក្នុងការអភិវឌ្ឍនិស្សយហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិស់និស្សយមីក្បែហិរញ្ញវត្ថុនេះ ដើលជាកត្តាសំខាន់ក្នុងការរួមចំណោកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

៥/. វិធានការណ៍ដោះស្រាយ

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមខាងលើ និងការណែនាំចុចខាងក្រោមនឹងត្រូវបានជាក់ខ្លួនគឺ រមាយនេះ ៖

ជនាតារជាតិនៃកម្មជា

- បន្ទុក្រោមរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា កាលពីថ្ងៃទី០២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥ ។
  - យោះពុម្ពសេចក្តីថ្លែងការណ៍រមនេះ សម្រាប់ថែកដ្ឋានដល់គ្រប់សាធារណៈ-ក្រសួងរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ធនាគារពាណាព្យ គ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ អាជ្ញាបរ ដែនដើគ្រប់ជាន់ម្នាក់ ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងសាធារណៈនូវទៅ ដើម្បីប្រាបជាព័ត៌មាន ។
  - បន្ទុក្រោមនាការធម្មតាយដ្ឋានដល់សាធារណៈនូវទៅ ពិសេស ប្រជាពលរដ្ឋនៅគំបន់ដនបទ ឱ្យបានប្រើបាបអំពីតួនាទីរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា កាត់ពីក្រុម្ភីប្រាក់ ចំណោះដើម្បីលាងដ្ឋានផ្លូវហិរញ្ញវត្ថុ និងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដោយប្រជាក់ប្រជាក់ ។
  - បន្ទុក្រោមនាការធម្មតាឯដ្ឋានដល់អាជ្ញាបរ ដែនដើគ្រប់ជាន់ម្នាក់ ប្រជាពលរដ្ឋ នូវទៅ និងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ឱ្យយកលើដើម្បីតែប្រាកស់លាត់អំពីសេវាសម្រេច្ចាស់ ។

ហិរញ្ញវត្ថុ ការដំណក់បំណុល និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្បុហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងកាតព្យីកច្បារបស់អ្នកខ្លួនបាន និងកិច្ចការពារអតិថិជនជាគើម ។

ព្រះសាធារណមិនក្រោមរដ្ឋបាលមានភាគបណ្តុ

- ត្រូវបន្ទាត់ម្រួញទេរការយល់ដឹងរបស់សាធារណជន ពីសេសអគ្គិជ្ជនរបស់គ្រឹះស្ថាន អំពីផលិតផលនិងសេវាបានឡើត្ស និងចោរកលក្តុណា:របស់វិស័យទាំងមួល ដើម្បីថែរសារការយល់ដឹង។

- ត្រូវបន្ថែមការអចំបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុងការធ្វើព្យាយាយពាណិជ្ជកម្មរបស់ខ្លួនដាចេអការធ្វើព្យាយាយពាណិជ្ជកម្មដែលមានលក្ខណៈទាំងទាំងអតិថិជន ដូចជាការធ្វើព្យាយាយលក់ទំនិញប្រើប្រាស់។
  - ត្រូវគិតគូរពីគុណភាពដាចេម្បង ដាចេអកាតិតតិតតិបរិមាណ ដើម្បីធ្វោះសារជំណុលអារក្រក់ដែលមានការកែនកម្ពស់ឡើង ទៅបីទីផ្សារមានការប្រកួតប្រជែងខ្លាំងយកដាក់ដោយ និងបង្កើនការទទួលខុសត្រូវផ្តល់សង្គម។
  - ត្រូវពន្លឹងបន្ថែមលើការអនុវត្តន៍តាមខ្លឹមសារនៃប្រកាសរបស់ជនាគារដាក់នៃកម្មធម្មីតិការគគនាការប្រាក់ចំពោះតណាទានមឺគ្រូហិរញ្ញវត្ថុ លេខចំណ.០១.១៩៥ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ ។
  - ត្រូវប្រើប្រាស់ និងបង្ហាញដល់អតិថិជននូវការងារតម្លាកាត់លើការផ្តល់តណាទានដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ជនាគារដាក់នៃកម្មធម្មី ស្តីពីតម្លាកាត់ក្នុងការផ្តល់សេវាកសាធារណៈរបស់ត្រីស្ថានជនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ លេខចំណ.០១៩.២៤៣ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១ ។

- អាជ្ញាធនធេនដីត្រប់ជាន់ថ្មាក់ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ នៅតាមបណ្តាគម្រោង ស្រុក ពូមិ យុំ ធ្វើការផ្សេងៗរបស់ខ្លួនខ្លួន និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងដីរបស់ខ្លួន។
  - អាជ្ញាធនធេនដីត្រប់ជាន់ថ្មាក់ ត្រូវបញ្ជូប់ការចេញលិខិតបញ្ជាក់កម្មសិទ្ធិដីដីនៃសន្លឹកប្រឈមេដាយសេវា ដូចប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការខ្សោយគ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រពិបត្តិករតណាទានដនបទនានា ក្នុងការដើរទារប្រមូលប្រាក់កម្លិតប្រជាពលរដ្ឋ ដែលនាំឱ្យមានការយល់ប្រឡំបាន គ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុប្រពិបត្តិករតណាទានដនបទទាំងនេះជាបរស់រដ្ឋ។
  - គ្រឹះស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុដែលមានអាជ្ញាបណ្តាគ និងប្រពិបត្តិករតណាទានដនបទ ដែលបានចុះបញ្ជីនៅឯការជាតិនៃកម្មជាត្រូវកំណត់នូវគោលនយោបាយចុះហិរញ្ញវត្ថុ និងជាក់ចេញនូវឯការណានការណ៍តីងវិង ចំពោះមន្ត្រីនិងបុគ្គលិកត្រប់រប ដែលមិនគោរពតាមបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់គ្រឹះស្ថាន និងក្រោមសីលិមិធម៌ និងគីរី។

- អង្គភាគមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សមាគម ប្រតិបត្តិករតណាទានជនបទ និងបុគ្គល ដែលធ្វើការឱ្យខ្សោយប្រាក់ ត្រូវតែធ្វើដើម្បីក្នុងក្របខណ្ឌច្បាប់ គឺត្រូវចូលឆ្លួនមកសុ អាជ្ញាបណ្ឌ ប្រចុះបញ្ចីនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលនឹងពិនិត្យគុណរវិ ធ្វាស់លាស់ត្រីមត្រូវ មុននឹងផ្តល់ ។ ការឱ្យសរុបាមួយដែលធ្វើយឱ្យពីការ អនុញ្ញាតដោយច្បាប់ នឹងត្រូវទទួលទោសទណ្ឌតាមច្បាប់ដាច់រមាន ។

ទន្លឹមនេះដើរ ខ្លួនឯមលើកទីកចិត្តត្រីស្ថានធនាគារ ត្រីស្ថានមីក្រុហិរញ្ញវត្ថុ និង ប្រតិបត្តិករតណាទានជនបទទាំងអស់ ឲ្យពីរីកប្រតិបត្តិការបេស់ខ្លួនជាប្រាក់រៀលបន្លែមទៀត ដើម្បីរមចំណោកលើកកម្ពុស់ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយ ស្របតាម គោលនយោបាយរបស់ការរដ្ឋាភិបាល ។ ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលមានសារ៖សំខាន់ណាស់ ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចជាតិនឹងសង្គមទាំងមួល ដោយសារការបង្កើនការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល និងរមចំណោកបង្កើនចំណុលជាតិ រក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រុសេដ្ឋកិច្ចនឹងហិរញ្ញវត្ថុ ហើយលើស ពីនេះ ប្រាក់រៀលគឺតំណាងឲ្យអតិសញ្ញាណជាតិយើងទាំងអស់គ្នា ។ រាជរដ្ឋាភិបាល និង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បាននឹងកំពុងខិតខ្សែប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល ។ ជាក់ស្អែក ក្នុងពីរទសវគ្គី ចុងក្រោយនេះ គម្រោកប្រាក់រៀលបានកែនឡើងជាបន្ទាប់ដែលផ្តល់បញ្ហាបញ្ហាបំផុះ តាមរយៈ កំណើននូវរិយាជីក្នុងចកចេនា គិតជាមួយម្របមាល ១៧% និងប្រាក់បញ្ជីជាប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលបន្លែម ២៥% ។ ទេះដូរឲ្យជាបន្ទាប់ដែលផ្តល់បញ្ហាបញ្ហាបំផុះ ជូនឲ្យបន្ថែកកម្ពុជាបន្ទាប់ ស្ថិតក្នុង កម្រិតខ្ពស់ឡើង ដូចនេះការចូលរួមរបស់ភ្នាក់ងារសេដ្ឋកិច្ចទាំងអស់មានសារ៖សំខាន់ ណាស់ ដើម្បីបង្កើនការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលឲ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយក្នុងត្រូវិវិស័យ សំដែបច្រើនលប្រយោជន៍ដល់សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងប្រជាធិបតេយ្យទាំងអស់គ្នា ។

ជាទីបញ្ហាប់ ខ្លួនឯមថ្លែងអំណរគុណជាតីមួងទៀតចំពោះឯកឧត្តម លោកជំទារ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា អាជ្ញាប់ដែលដើរឱ្យជាតិត្រូវបានបញ្ជាក់ និងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដែលបានចំណាយពេលដោចូលរួមជាមួយយើងខ្លួន និងកិច្ចសហការខិតខ្សែប្រើប្រាស់ ធ្វើឱ្យវិវិស័យនេះមានការអភិវឌ្ឍជាទីមេទន់ និងសុមដ្ឋនោ ឯកឧត្តម លោកជំទារ លោក លោកស្រី នាងកញ្ញា ទាំងអស់ សុមដ្ឋបញ្ជីពេល ៥ ប្រការ តីអាយុ នូវខ្លួន ពល កំបី ឃើញឲ្យបានឡើយ ។

ខ្លួនឯមប្រកាសបើកសិក្សាសាលាផ្សេងៗច្បាយ អំពីសេចក្តីថ្លែងការណ្ឌរមរាងក្រសួង សេដ្ឋកិច្ចនឹងហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងមុខងារការកិច្ចរបស់ធនាគារជាតិនៃ កម្ពុជា បាប់ពីពេលនេះតែទេ ។

ស្នូលនិងក្នុង!